Hjørring Vandselskab
for din sundhed og miljøet

Fritagelse for betaling af vandafledningsbidrag
for vand, der ikke afledes til kloak

Rev. 20/2-26

Hjørring Vandselskab
for din sundhed og miljøet

Indhold

1. Indledning 3
2. Hurtig guide – sådan gør du 4
3. De overordnede principper til at måle fradraget 5
4. Dokumentation 7
5. Eksempelsamling 8
   5.1. Eksempel 1 – simpelt procesforløb med fradragsmåler 9
   5.2. Eksempel 2 - oversigtstegning over rørføring på bygningsniveau til brug ved anvendelse af spildevandsflowmålere 10
   5.3. Eksempel 3 - PID-diagram med en fradragsmåler og en spildevandsmåler 11
   5.4. Eksempel 4 - PID-diagram med en fradragsmåler og en spildevandsmåler 12
   5.5. Andre eksempler 13
6. Har du yderligere spørgsmål? 14

Ansøgningsblanket 15

Ændringslog

- *Det er specificeret, at Hjørring Vandselskab leverer fjernaflæsningsenheden, men at kundens elektriker selv skal sørge for at montere den.*
- *Centrale afsnit er omskrevet for at sikre bedre læsbarhed.*

1. Indledning

Hvis du har en erhvervsejendom, og noget af vandet **ikke ender i kloakken**, kan du søge om fradrag. Det betyder, at du ikke skal betale vandafledningsbidrag for det vand, der ikke ledes til kloak.

Her er nogle eksempler på ejendomme, hvor det er muligt:

- Landbrug eller rideskoler, hvor vand bruges til marker eller dyr. Vand til private dyr er ikke dækket af fradraget.
- Bryggerier og fødevarevirksomheder, hvor vandet indgår i produkterne.
- Svømmehaller, varmeværker og fabrikker, hvor vandet fordamper under produktionen.
- Kirker, hvor vandet bruges til drift og vedligehold af kirkegården.

Private kan ikke få fritagelse, selvom vandet ikke ledes til kloak.

2. Hurtig guide – sådan gør du

Her kan du læse en hurtig vejledning til hvordan du søger om fradraget.

Hvis virksomheden har flere processer, som der ønskes fradrag til, skal der indsendes en ansøgning for hver proces, der kræver en selvstændig fradragsmåler.

1. **Tjek at du er berettiget**
   Kun erhvervsejendomme kan få fradrag – private kan ikke. Vandet der fradrages, må ikke ledes til kloak på noget tidspunkt.

2. **Læs vejledningen**
   Læs dette dokument, som forklarer hvordan du skal ansøge og dokumentere fradraget. Ved større projekter tilbyder vi gerne et opstartsmøde, så eventuelle spørgsmål kan afklares.

3. **Lav en principskitse af installationerne**
   Lav en principskitse (PID) af ejendommens vand- og spildevandsinstallationer. En autoriseret VVS-installatør skal gennemgå installationen og stemple tegningen for at vise, den er korrekt. Du kan læse mere om dokumentation i afsnit 4, hvor du også kan se eksempler.

4. **Send ansøgning og bilag**
   Ejeren eller rådgiveren skal sende ansøgning og bilag til Hjørring Vandselskab på post@hjvand.dk. Husk at udfylde alt, så din ansøgning kan behandles. Du finder ansøgningsblanketten på side 17.

5. **Hjørring Vandselskab behandler din ansøgning**
   Du får besked, når din ansøgning er behandlet, eller hvis vi har brug for flere oplysninger.

6. **Din VVS-installatør gør klar til vandmåler**
   Når din ansøgning er godkendt, skal du kontakte en autoriseret VVS-installatør, som gør installationen klar til, at vi kan sætte måleren op. Se kravene til installationen på vores hjemmeside: www.hjvand.dk/til-installatoerer/procedurer/. Hvis du bruger en spildevandsflowmåler, er der specielle krav – se bagerst i denne vejledning.

7. **Hjørring Vandselskab opsætter måleren og godkender installation**
   Vi besøger dig og tjekker, at installationen passer med tegningen og skal have adgang til de relevante rum. Det skal være muligt at lukke for vandet under besøget. Fradraget starter fra den dag, måleren er sat op – det gives ikke med tilbagevirkende kraft.

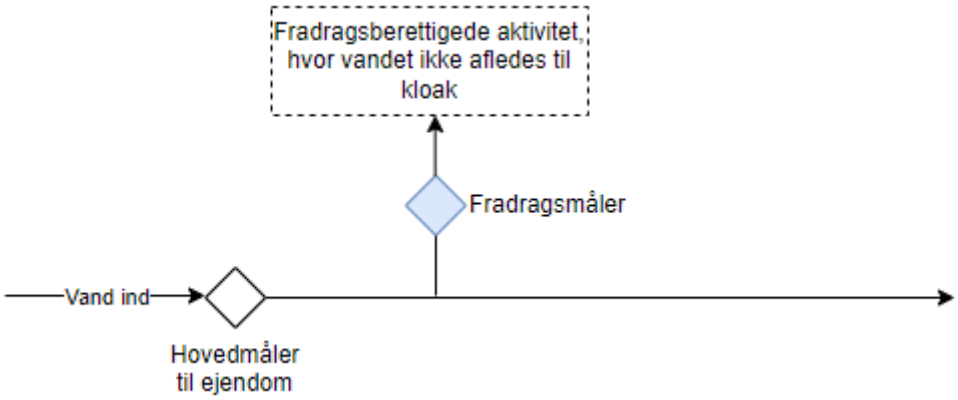
3. De overordnede principper til at måle fradraget

Det vigtigste princip for at få fradrag er, at du skal kunne måle det vand, der ikke ryger i kloakken.
Du kan ikke få fradrag ud fra gæt eller beregninger – det skal altid være et målt forbrug.

Nedenfor ses de 3 overordnede principper til at måle hvad der skal gives fradrag for:

Måling med en fradragsmåler:

Som udgangspunkt opsættes en måler til det vand, der ikke afledes til kloak. Denne vandmængde trækkes fra i det, som du betaler spildevand af.

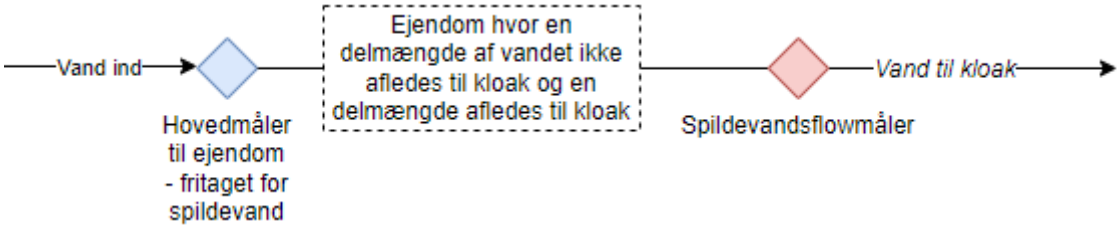

Figur 1 Vandet til den fradragsberettigede aktivitet måles med en fradragsmåler.

Måling med en spildevandsflowmåler (direkte måling på spildevandet):

Hvis du har mange processer, eller det er svært at måle det vand, der skal fritages, kan du i stedet sætte en spildevandsflowmåler på kloakledningen. Så måler du kun det vand, der ryger i kloakken. Det kræver ofte at der også etableres en pumpeløsning, så det kan være en lidt dyrere løsning i etablering.

Du betaler så kun for det vand, der faktisk ender i kloakken. Fradraget beregnes som forskellen mellem din hovedvandmåler og spildevandsflowmåleren:

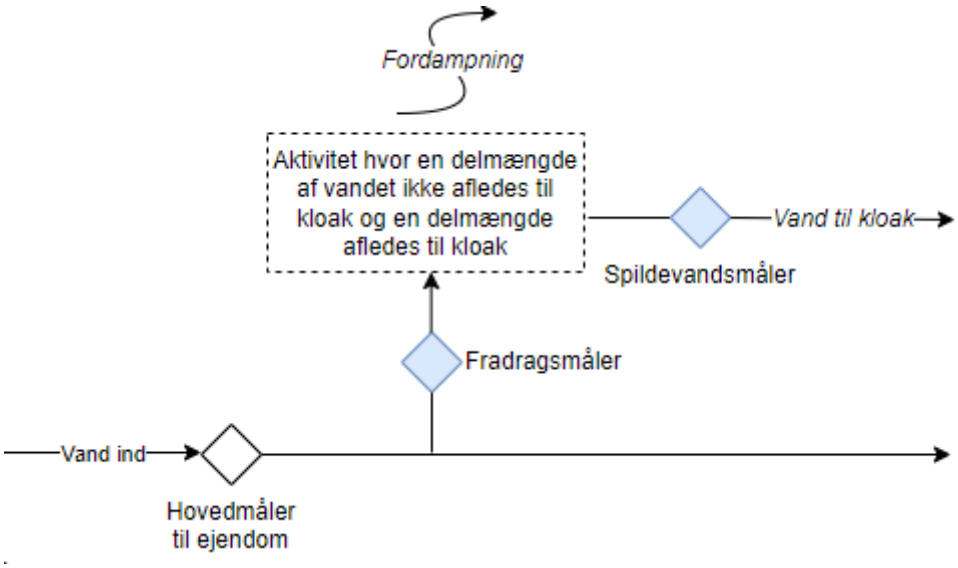

Figur 2 Alt vandet til ejendommen fritages for betaling af spildevand. Alt spildevand fra ejendommen, som udledes til kloak, løber gennem en spildevandsflowmåler monteret på kloakledningen, og spildevandet afregnes efter den udledte spildevandsmængde.

Måling med en fradragsmåler og en spildevandsmåler:

Et alternativ til de to ovenstående løsninger er at bruge en kombination af en fradragsmåler og en spildevandsmåler, som begge monteres på vandrørene. Det kan være i situationer, hvor en delmængde af det fradragede vand havner i kloaken, eksempelvis ved køletårne hvor der foregår en fordampning, men hvor der samtidig afledes en delmængde til kloak i forbindelse med regenerering.

Fradraget beregnes ved at trække fradragsmåleren fra hovedvandmåleren, med tillæg af forbruget på spildevandsmåleren:

Figur 3 Vandet til den fradragsberettigede aktivitet måles med en fradragsmåler. En del af vandet fordamper, mens en delmængde afledes til kloak. Delmængden til kloak måles med en spildevandsmåler.

ⓘ **Der gives ikke fradrag på baggrund af skønsmæssige eller beregnede mængder. Alt fradrag skal opgøres via målere.**

4. Dokumentation

Når du søger fradrag for vand, skal du dokumentere, hvordan vandet bruges, så det tydeligt fremgår, at det ikke ender i kloakken. Det gøres ved at lave en tegning over vandets "livscyklus" – fra det går gennem fradragsmåleren, og til det igen forlader processen. Dokumentationen viser også, hvordan målerne på ejendommen hænger sammen.

- Ved **simple procesforløb** – f.eks. en gård hvor kun stuehuset er på kloak og vand bruges til dyr – kan du bruge en enkel tegning, der viser rør og spildevandsafløb. Her er det let at overskue, hvor vandet ender.

- Ved **komplekse procesforløb** – f.eks. produktion, hvor vand indgår i anlæg – kræves et PID-diagram, der viser rør, processer og evt. afledning til kloak.

Alle installationer efter fradragsmåleren skal være vist i detaljer, så man kan se, hvordan vandet bruges eller hvor det kan "forsvinde" hen:

 Målere	Alle afregningsmålere skal være vist inklusive deres målernumre. Det skal også angives hvor fradragsmåleren foreslås placeret.
 Aftap	Alle aftap skal være vist. Der må som udgangspunkt ikke være aftap på vandinstallation efter fradragsmåleren. Ved aftap til specifikke processer skal der etableres fast rørføring som sikrer, at vandet ikke kan anvendes til andre formål (f.eks. tillades ikke kobling til vandslange, hvis der er kloak i det pågældende rum).
 Afløb og nødoverløb	Intet af det vand, der gives fradrag for, må afledes til kloak. Hvis en delmængde afledes, skal der monteres en måler på det.
 Sikkerheds- / TBS-ventiler og nødoverløb	Nødoverløb og sikkerhedsventiler efter fradragsmåleren er tilladt, forudsat at det kan dokumenteres, at de kun kan bruges i forbindelse med en nødsituation. Som dokumentation kan f.eks. vedlægges en beskrivelse af, hvordan virksomheden sikrer, at de ikke kommer til anvendelse i forbindelse med almindelig drift.
 Tilkoblinger og forgreninger	Alle tilkoblinger og forgreninger på rørføring efter fradragsmåler skal vises på tegningen, inklusive de tilknyttede anlæg. Ledes vandet f.eks. til en tank, hvor der er 5 udgange, skal alle 5 udgange og deres funktion/kredsløb inkluderes på principdiagrammet.
 Ventiler til frostsikring	Hvis der efter fradragsmåleren ønskes ventiler til frostsikring af installationen, skal der anvendes luftventiler, som kun giver mulighed for indblæsning af luft, og som ikke kan benyttes til aftap.

Der stilles ikke krav om målfasthed. Som udgangspunkt tegnes vandledninger med blå og spildevandsledninger med rød.

En autoriseret VVS-installatør skal godkende tegningen, men behøver ikke selv lave den. Installatøren skal dog gennemgå anlægget for at sikre, at tegningen svarer til de faktiske forhold.

5. Eksempelsamling

Eksempelsamlingen viser, hvordan du kan lave dokumentation, og hvor detaljeret den skal være for forskellige typer anlæg. Husk altid, at du skal tage udgangspunkt i det konkrete anlæg, når du laver dokumentation.

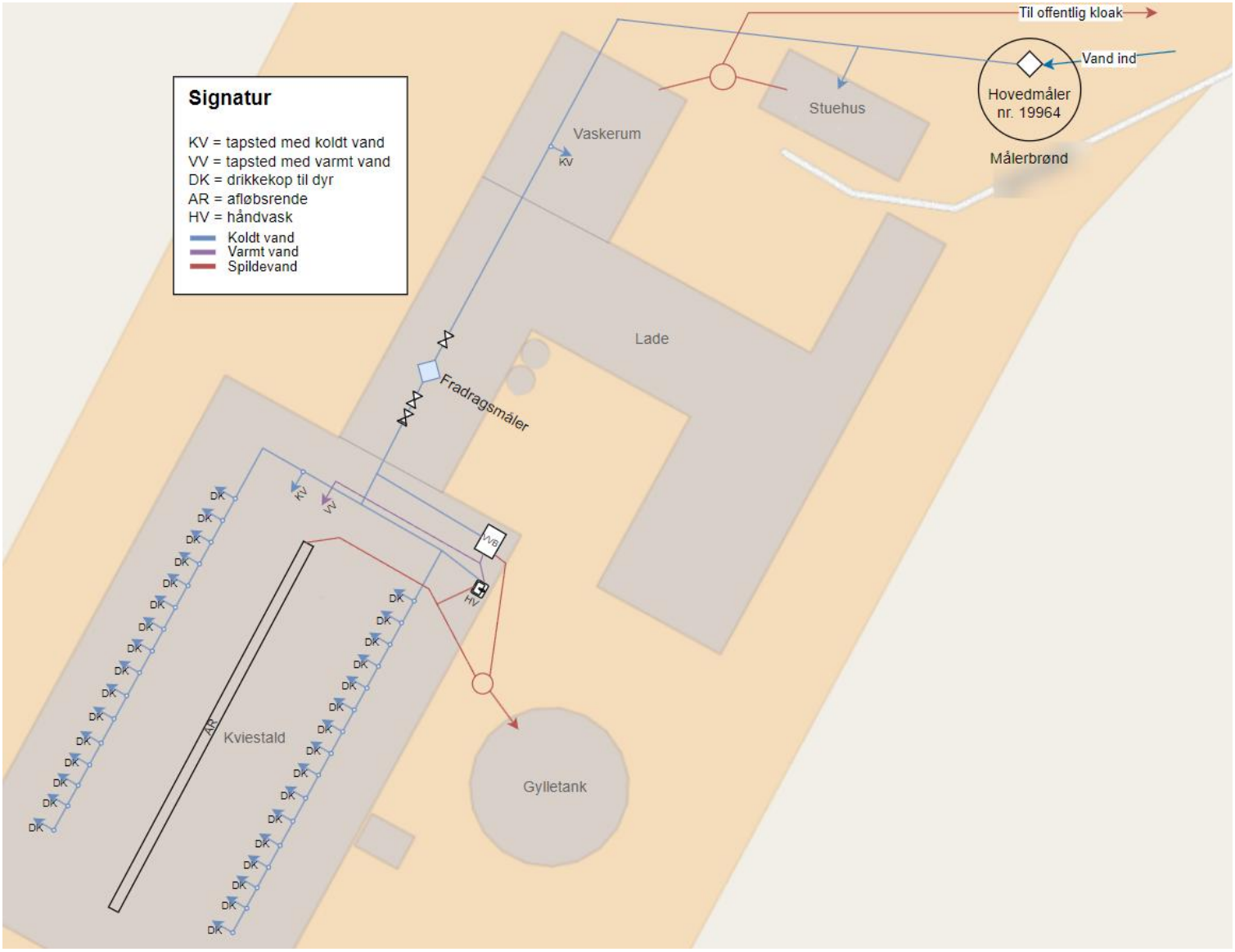
Ved komplekse procesforløb er det ikke nok at lave en skitse over rørføring på bygningsniveau, da der i forbindelse med komplekse processer kan være dele af produktionslinjen eller delanlæg, hvorfra der afledes spildevand. Hvis det er tilfældet, skal det måles. Ved komplekse procesforløb skal der altid laves et PID diagram, og der kan vedlægges generelle oversigtskort over bygningens installationer for at supplere forståelsen.

ⓘ **Husk at vandinstallationerne efter fradragsmåleren skal vises i detaljer - inkl. alle aftap, afløb, nødoverløb, TBS-sikringer, tilkoblinger og forgreninger.**

5.1. Eksempel 1 – simpelt procesforløb med fradragsmåler

Eksemplet viser en landbrugsejendom, hvor der bruges vand til dyrene i stalden. Det er kun stuehuset og et vaskerum, der er tilkoblet kloak, mens vandet fra stalden afledes til gylletank.

Der er taget udgangspunkt i en tydelig oversigtstegning over ejendommens bygninger, og det er vist hvordan installationerne for vand og spildevand hænger sammen, samt i detaljer hvilke anlæg der er koblet på efter fradragsmåleren. Hvis der er tvivl om hvor spildevandet ender, kan der laves en tv-inspektion som dokumentation af kloaksystemet.

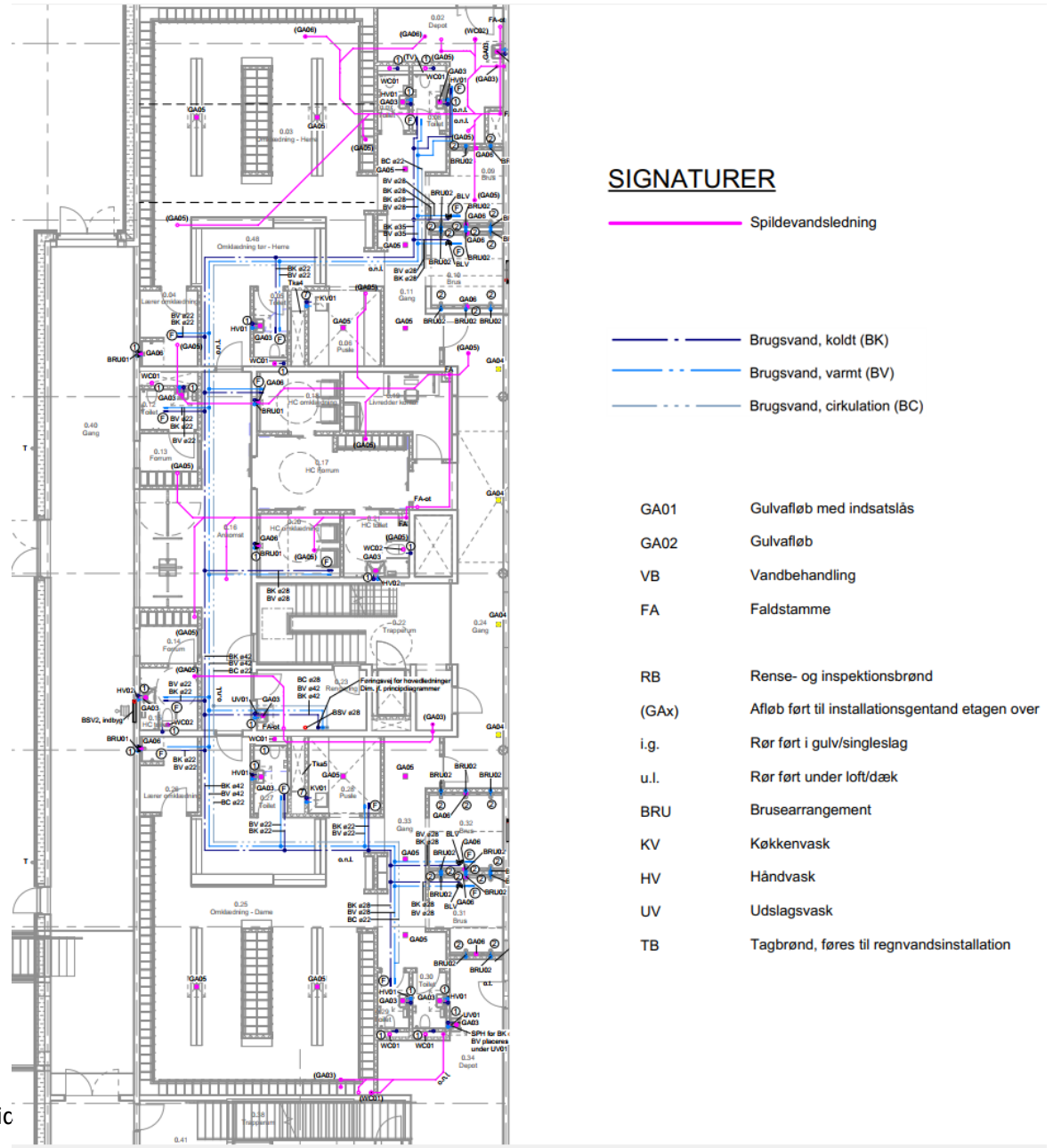
Figur 4: Eksempel på landbrugsejendom, hvorfra der kun udledes spildevand fra stuehuset. Vandet til erhvervsdelen udledes ikke og er fradragsberettiget. Vandinstallationen vises i detaljer efter fradragsmåleren.

5.2. Eksempel 2 - oversigtstegning over rørføring på bygningsniveau til brug ved anvendelse af spildevandsflowmålere

Eksemplet illustrerer, hvordan vand- og spildevandsledninger kan vises på bygningsniveau for et kompliceret procesforløb.

I dette eksempel ønsker man at bruge en spildevandsflowmåler til at måle på det vand, som afledes til kloak – det vand, der ikke bliver afledt, udgør fradraget.

Tegningen viser, hvor der er afløb, og hvordan vandledningerne indbyrdes er forbundet, samt hvilke installationsgenstande de forsyner. Alle målere på ejendommen skal fremgå på tegningen med deres placering og målernummer, så man kan se, hvad de hver især forsyner.

Sic

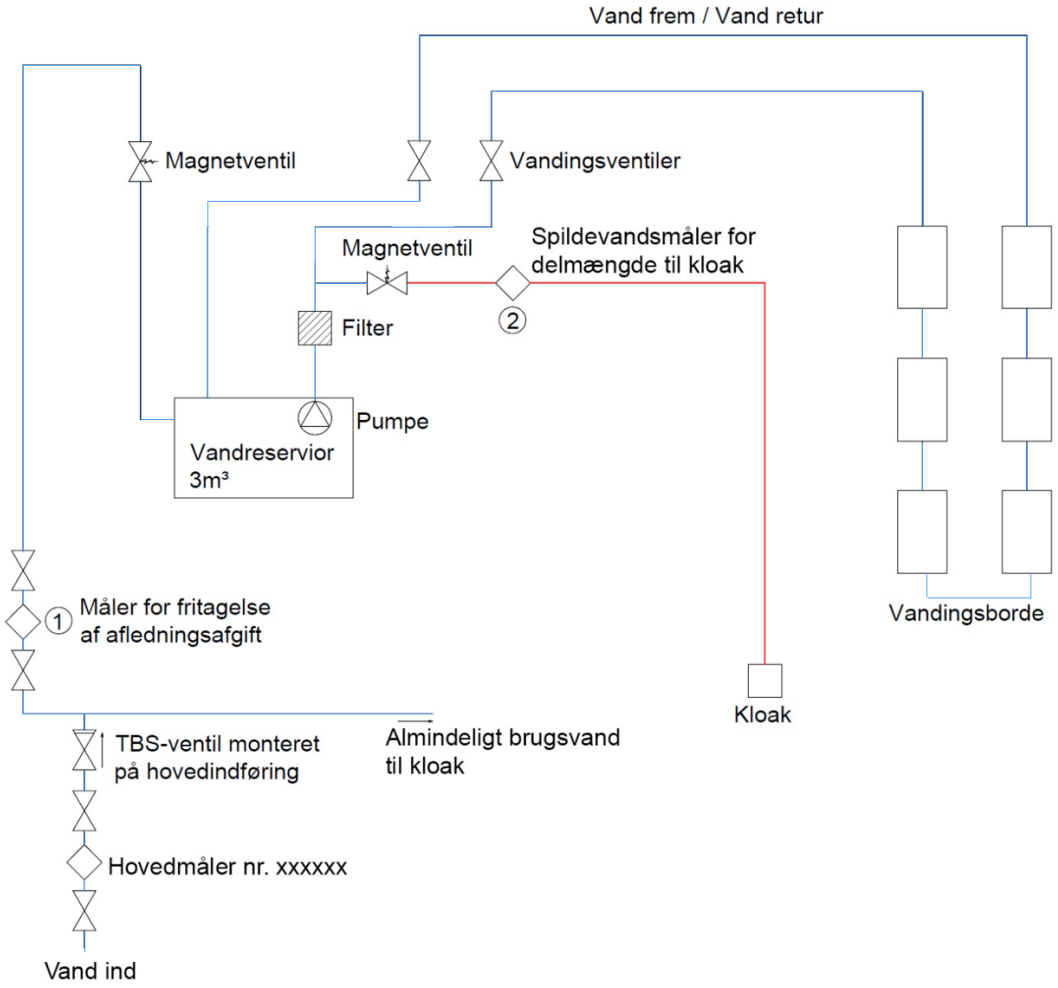
5.3. Eksempel 3 - PID-diagram med en fradragsmåler og en spildevandsmåler

Eksemplet viser et vandingssystem til planteborde.
Vandet pumpes gennem et filter og ud til plantebordene, hvor en del af det optages af planterne, og en del af det fordamper. Det overskydende vand, som planterne ikke optager, løber tilbage til vandreservoiret.

Filteret skal en gang imellem bagskylles, og derfor afledes en delmængde af vandet til kloak.

Der er en fradragsmåler på det vand, der går ind i processen, og da en delmængde af dette afledes til kloak, er der monteret en spildevandsmåler til måling af denne mængde.

Løsningen skal altid laves, så færrest muligt antal målere anvendes, men i tilfælde hvor en delmængde går til kloak, er det nødvendigt montere en ekstra måler til afregning af denne del.

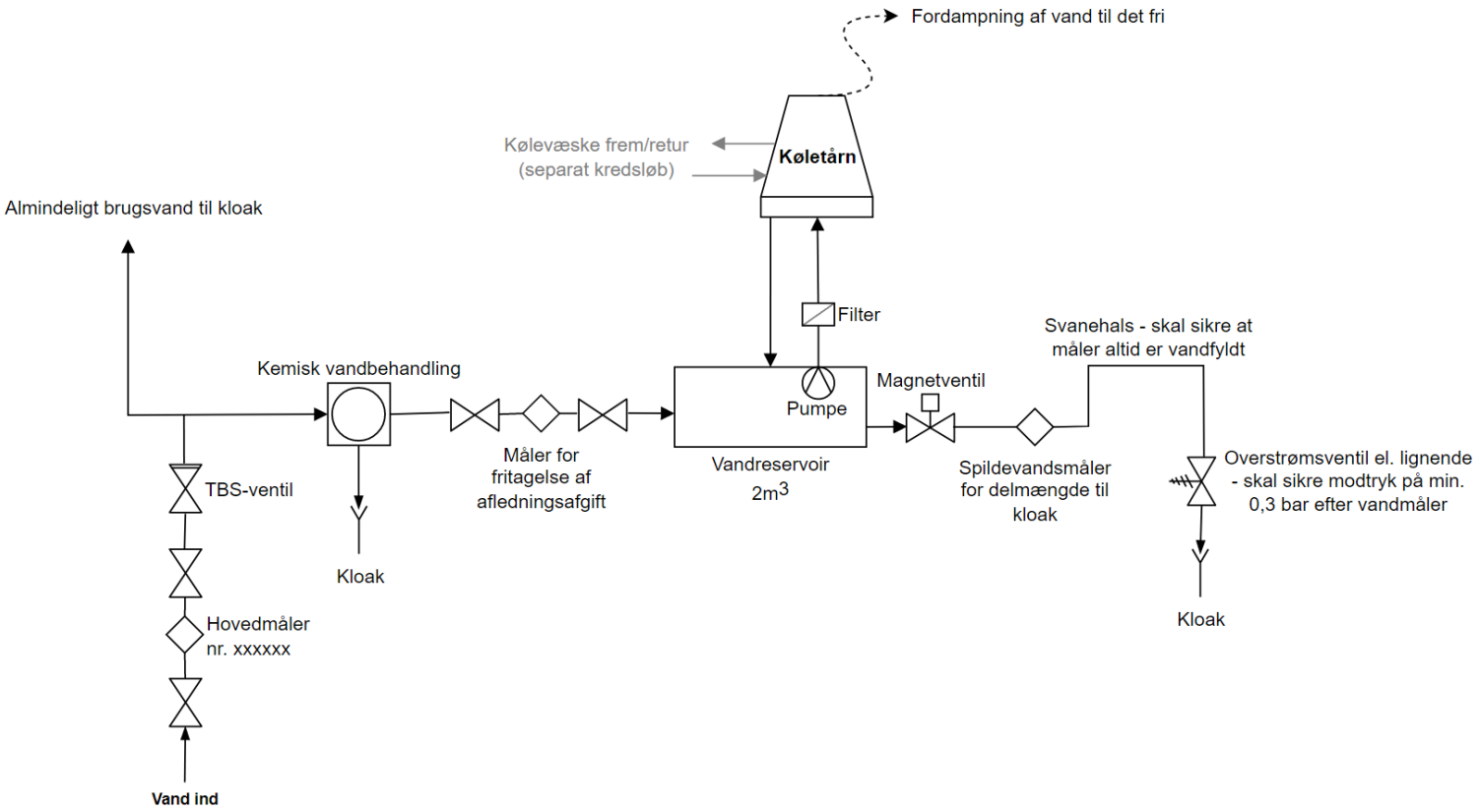
5.4. Eksempel 4 - PID-diagram med en fradragsmåler og en spildevandsmåler

Eksemplet viser et kølesystem, hvor vand bruges til at nedkøle varme rør i et køletårn.

Et lukket rørsystem fører den væske, der skal afkøles, ud i et køletårn, hvor rørene overbruses med koldt vand. En del af vandet fordamper, når det nedkøler rørene med varm væske.

På et tidspunkt er der på grund af fordampningen opkoncentreret salte og mineraler i vandet, så ledningsevnen bliver for høj, og så udledes noget af vandet til kloak. Nyt vand påfyldes løbende.

Der er en fradragsmåler på det vand, der går ind i processen, og en spildevandsmåler på det vand, der afledes til kloak. Bemærk at målerne altid skal være vandfyldte, hvilket f.eks. kan sikres med en svanehals, og at der skal være et modtryk på minimum 0,3 bar efter vandmåleren.

5.5. Andre eksempler

- **Spildevand uden at der er et vandforbrug**
  Ved nogle typer af anlæg opstår der spildevand uden at der er et vandforbrug.
  Det kan f.eks. være i forbindelse med varmegenvinding eller kondenserende kedeldrift.

  Hvis spildevandet afledes til kloak, skal det måles med en spildevandsmåler. Hvis spildevandet er trykløst, kan der være behov for at opsamle det og pumpe det gennem en spildevandsmåler for at sikre tilstrækkeligt modtryk efter måleren (min. 0,3 bar).

  Et alternativ er at udlede spildevandet til anden recipient end kloak. I så fald kan det kræve, at Hjørring Kommune kontaktes for at få en udledningstilladelse.

- **Kedelanlæg**
  Generelt bliver vand, som tilføres et kedelanlæg, før eller siden udledt til kloak. Når der er tale om kedelanlæg, er det derfor – ligesom i alle typer af komplicerede anlæg – nødvendigt at se på vandets livscyklus, fra det løber gennem fradragsmåleren, og til det igen forlader processen.
  På en almindelig kedel, hvor vandet ikke laves til damp, forbliver vandet i kedlen indtil det på et tidspunkt aftappes, f.eks. i forbindelse med vedligehold eller inspektion. Der er derfor umiddelbart ikke muligt at få fradrag til dette vand.

- **Dampkedelanlæg**
  For en dampkedel med et lukket kredsløb - f.eks. hvor dampen bruges til opvarmning - vil det som udgangspunkt ikke være muligt at få fradrag for vandet, som fyldes på kedlen.
  For en dampkedel med et åbent kredsløb - f.eks. hvor dampen på en foderstof tilsættes foder i forbindelse med opvarmning, eller hvor dampen bruges til sterilisering af flasker på et bryggeri - vil der være grundlag for at få fradrag, hvis dampen ikke kondenserer og ledes til kloak - f.eks. hvis den udblæses til det fri.

  For dampkedler gælder det dog, at der ofte udledes spildevand i forbindelse med f.eks. bundblæsning eller fra vandudladere. Hvis dette vand afledes til kloak, skal der betales vandafledningsbidrag af denne delmængde. Da vandmålerne ikke kan måle damp, og den maksimale temperatur på mediet ikke må overstige 50°C, kan det være nødvendigt at etablere anlæg til opsamling og nedkøling af bundblæsningsvandet, før det til sidst pumpes igennem en spildevandsmåler.

- **En fødevarevirksomhed med et isværk**
  Isværket procedurer is, som transporteres fra isværket og hen til det sted på fabrikken, hvor isen anvendes. Der kan være smeltevand fra isværket, ligesom der undervejs kan være afløb, tabt is eller overskudsis, som smelter og løber i gulvafløb til kloak. Principskitsen for et sådant eksempel skal derfor vise hele 'vandets vej' inkl. alle afløb, der er i de rum, hvor isen fragtes igennem og anvendes. Vandet, der afledes til kloak, er ikke fradragsberettiget. Det kan i sådan et eksempel derfor være umuligt at anvende en fradragsmåler, da det ikke er muligt at måle på det spildevand,

der via gulvafløb går til kloak.

En løsning kan da være at anvende en spildevandsflowmåler på kloakledningen eller at ændre gulvafløb i rum med smeltevand, så de ikke afleder vandet til kloak. Ved tvivl kan en tv-inspektion være en del af dokumentationen for at vise, at vandet ikke afledes til kloak, selvom der er afløb fra processen.

En anden løsning kan være at lave en samlebrønd i bygningen, hvor vandet fra de berørte afløb går til, og pumpe det ud fra samlebrønden og videre ud i kloakledningen gennem en spildevandsmåler.

- **Et varmeværk, som anvender behandlet vand til kedelanlæg**
  Vandbehandlingsanlægget producerer f.eks. blødgjort vand til kedelanlægget, og der afledes i den forbindelse spildevand til kloak fra vandbehandlingsanlægget. Fradragsmåleren skal derfor placeres efter vandbehandlingsanlægget, da vandet der afledes til kloak, ikke er fradragsberettiget.

  Det er også nødvendigt at dokumentere, hvad der sker med vandet, når det er fyldt på kedlen – bliver det varigt i kedlen, eller bliver det faktisk afledt, når kedlen tømmes i forbindelse med vedligehold efter et antal år? I så fald er det ikke fradragsberettiget, da det ikke handler om *hvornår* vandet udledes, men *om* det på et tidspunkt ledes til kloak. Igen er det vigtigt at have hele vandets livscyklus for øje, når dokumentationen udarbejdes.

- **En svømmehal, hvorfra der sker fordampning af vand**
  Der sker fordampning af vand fra bassinerne, og fordampningen afhænger af bl.a. vandtemperaturen. Der er et varmegenvindingsanlæg i svømmehallen, hvor varmen fra luften genvindes, og hvor der i den forbindelse sker en kondensering af den fugtige luft, hvormed der opstår noget spildevand.

  Da man vanskeligt kan måle på fordampningen, og da noget af det fordampede vand kondenseres og alligevel bliver til spildevand, kan man anvende en spildevandsflowmåler, som monteres på spildevandsledningen.

6. Har du yderligere spørgsmål?

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os på e-mail: post@hjvand.dk eller på telefon 3841 2828.

Du kan også finde yderligere information på vores hjemmeside www.hjvand.dk

Hjørring Vandselskab
for din sundhed og miljøet

Ansøg om fritagelse for betaling af vandafledningsbidrag

Blanketten sendes til post@hjvand.dk mærket med ejendommens adresse i emnefeltet. Husk at vedlægge principskitser.

Ejer af ejendommen (ansøger)

Navn	
Adresse	
Telefonnummer	
E-mail	

Vilkår for aftalen om fritagelse for betaling af vandafledningsbidrag for vand, der ikke afledes til kloak (herefter omtalt "Aftalen").

- Aftalen giver kun fritagelse for de aktiviteter, der er beskrevet i ansøgningsblanket. Opstår der senere nye aktiviteter, der giver anledning til at ønske en fritagelse, skal der indsendes ny ansøgningsblanket og opdaterede principskitser.

- Ved ændringer i produktionen, f.eks. hvis virksomheden eller den fradragsberettigede aktivitet ophører, eller ved ændringer i vand- eller spildevandsinstallationerne efter fradragsmåleren, f.eks. tilkobling af nye installationer eller fradragsberettigede aktiviteter, skal Hjørring Vandselskab straks orienteres. Hjørring Vandselskab vil herefter vurdere, om fradraget stadig er berettiget og gives på korrekt grundlag.

- Ejeren er til enhver tid og uden unødvendig forsinkelse forpligtet til, ved henvendelse fra Hjørring Vandselskab, at oplyse om forholdende vedrørende produktionen eller om ejendommens vand- og spildevandsinstallationer er uændret, eller at udlevere dokumentation for ejendommens vandforbrug.

- Der skal løbende foretages egenkontrol ved at aflæse vandmålerne for at konstatere eventuelle uregelmæssigheder. Hvis der opstår uregelmæssigheder, skal Hjørring Vandselskab straks kontaktes. Gentagen misligholdelse af pligten til at indberette aflæsninger betragtes som misligholdelse af aftalen og kan medføre øjeblikkelig opsigelse. Egenkontrol skal på forlangende kunne forevises for Hjørring Vandselskab.

- Hvis aftalen misligholdes – fx ved at der afledes fritaget vand til kloak, eller at virksomheden ikke længere kan dokumentere fradraget – er Hjørring Vandselskab berettiget til straks at opsige aftalen og opkræve fuldt vandafledningsbidrag baseret på ejendommens målte vandforbrug.

- Hvis der sker ejerskifte på ejendommen, ophører aftalen. Hvis nye ejer ønsker at bibeholde aftalen, skal der ansøges på ny. Hjørring Vandselskab skal i samme omgang kontaktes for at nedtage målere før ejerskiftet. I det tilfælde, hvor den nye ejer bekræfter, at der ikke sker ændringer, vil den nye ejer kunne indtræde i Aftalen, medmindre Hjørring Vandselskab har en saglig begrundelse for at lade Aftalen ophøre.

- Ved ophør af Aftalen skal Hjørring Vandselskab kontaktes for at nedtage målere. Målere, der ikke nedtages, vil blive betragtet som bortkomne og vil blive faktureret jf. gældende takstblad.

- Der betales en årlig leje pr. måler. Lejen fremgår af Hjørring Vandselskabs takstblad og opkræves fra den dag, måleren opsættes, og indtil den igen nedtages af Hjørring Vandselskab. Lejen reguleres årligt jf. det enhver tid gældende takstblad.

Jeg erklærer ved underskrift på ansøgning:

- At intet af det vand, der ledes gennem fradragsmåleren, afledes til kloak.
- At jeg har læst vejledning og gjort mig bekendt med vilkårene for Aftalen.

Underskrift og dato	

Oplysninger om virksomhed, der ansøges om fritagelse for

CVR-nummer	
Navn på virksomhed	
Virksomhedens adresse	
Hvad beskæftiger virksomheden sig med?	

Oplysninger om fradragsberettiget aktivitet

Forbrugsadresse hvor aktiviteten finder sted	
Hvilken type proces anvendes vandet i?	☐ Landbrug / vanding ☐ Fødevareproduktion ☐ Befugtningsanlæg ☐ Køleanlæg ☐ Dampanlæg ☐ Bassiner og pools ☐ Isværker ☐ Andet _____
Lav en detaljeret beskrivelse vandets livscyklus og beskriv hvor det forsvinder hen	
Forventet årligt fradragsberettiget vandforbrug (m^3)	

Oplysninger om vandforbrug (udfyldes af autoriseret VVS-installatør)

Forventet mindste flow (m^3/h)	
Forventet maksimale flow (m^3/h)	
Hvilke tiltag er der gjort for at sikre mod tilbagestrømning?	

Jeg erklærer i kraft af min autorisation ved underskrift på ansøgning:

- At tegninger og beskrivelse af ejendommens installationer er korrekte.
- At intet af det vand, der ledes gennem fradragsmåleren, afledes til kloak.

Underskrift og dato	
Firma, navn og kontaktoplysninger på VVS-installatør, der skal klargøre installationen	
VVS aut. Nr.	